

Sprawdzian 3. Rozwiązania i punktacja

Nr zad.	Rozwiązania i odpowiedzi	Punktacja	Liczba pkt.
1.	<p>A. $-9000 = -609,78n - 196,37$ Po wykonaniu obliczeń $n = 14,44$. Ponieważ alkany sąsiadują w szeregu homologicznym, muszą to być $C_{14}H_{30}$ i $C_{15}H_{32}$.</p> <p>B. $\Delta H(14) = -609,78 \cdot 14 - 196,37 = -8733,29 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$ $\Delta H(15) = -609,78 \cdot 15 - 196,37 = -9343,07 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$ W 1 molu mieszaniny znajduje się x moli $C_{14}H_{30}$ i $(1 - x)$ moli $C_{15}H_{32}$, czyli: $\Delta H = x \cdot \Delta H(14) + (1 - x) \cdot \Delta H(15)$ $9000 = x \cdot 8733,29 + (1 - x) \cdot 9343,07$ Po wykonaniu obliczeń $x = 0,5626$ mola. Procenty molowe składników mieszaniny wynoszą: $C_{14}H_{30} - 56,26\%$, $C_{15}H_{32} - 43,74\%$</p>	<p>A. 1 pkt B. Metoda rozwiązania – 1 pkt Obliczenia i podanie wyniku – 1 pkt</p>	3
2.1.	<p>Ustalanie wzorów: Na podstawie masy molowej znajdujemy wzór sumaryczny alkenu: $14n = 140$ skąd wynika wzór $C_{10}H_{20}$. W wyniku ozonolizy powstały dwa związki karbonylowe o identycznych masach molowych, czyli izomery. Ich wzór sumaryczny jest identyczny i przyjmuje postać $C_5H_{10}O$. Jedynym związkiem karbonylowym o podanym wzorze, którego cząsteczka zawiera chiralny atom węgla, jest $CH_3-CH_2-CH(CH_3)-CHO$. Jedynym związkiem karbonylowym o podanym wzorze, zawierającym czwartorzędowy atom węgla jest $CH_3-C(CH_3)_2-CHO$. Wzór związku X: $CH_3-CH_2-CH(CH_3)-CHO$ Nazwa związku X: 2-metylobutanal Wzór związku Y: $CH_3-C(CH_3)_2-CHO$ Nazwa związku Y: 2,2-dimetylopropanal</p>	<p>Ustalenie wzoru – 1 pkt Ustalenie struktury i nazwy – 2 pkt.</p>	3
2.2.	<p>Wzór alkenu: $CH_3-CH_2-CH(CH_3)-CH=CH-C(CH_3)_2-CH_3$ Nazwa alkenu: 2,2,5-trimetylohept-3-en</p>	<p>Całe zadanie – 1 pkt</p>	1
2.3.	PRAWDA, FAŁSZ, FAŁSZ, PRAWDA	<p>Całe zad. – 1 pkt</p>	1
3.1.	<p>Nazwy produktów: n-heksan, 2-metylopentan, 3-metylopentan. Stosunek molowy powstałych związków – 3:2:1.</p>	<p>Całe zadanie – 1 pkt</p>	1

3.2.	<p>Wzory:</p> $\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array} \quad \text{CH}_3-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\underset{\text{CH}_3}{\text{CH}}-\text{CH}_3$ <p>Nazwy: 2,2-dimetylobutan, 2,3-dimetylobutan</p>	Całe zadanie – 1 pkt	1
4.1.	$D_H = \frac{M_C}{M_{H_2}}$ $M_C = D_H \cdot M_{H_2} = 44 \cdot 2 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1} = 88 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$ <p>Związek C był alkoholem, o ogólnym wzorze $C_nH_{2n+2}O$, więc: $88 = 14n + 18$. Po rozwiązaniu $n = 5$. Alkoholem był izomer pentanolu $C_5H_{12}O$. Alkohol nie ulegał utlenianiu, zatem był alkoholem trzeciorzędowym. Jedyne pentanol o tej właściwości, to 2-metylobutan-2-ol, o wzorze:</p> $\begin{array}{c} \text{OH} \\ \\ \text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	Obliczenia – 1 pkt Podanie wzoru – 1 pkt	2
4.2.	FAŁSZ, FAŁSZ, FAŁSZ, PRAWDA.	Całe zad. – 1 pkt	1
4.3.	A. 4. B. $^*\text{CH}_3$	Za każdy podp.– 1 pkt	2
5.1.	<p>Środowisko kwasowe: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{C}\equiv\text{N} + \text{H}_3\text{O}^+ + \text{H}_2\text{O} \rightarrow$ $\rightarrow \text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{COOH} + \text{NH}_4^+$</p> <p>Środowisko zasadowe: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{C}\equiv\text{N} + \text{OH}^- + \text{H}_2\text{O} \rightarrow$ $\rightarrow \text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{COO}^- + \text{NH}_3$</p>	Za każde równanie – 1 pkt	2
5.2.	$\begin{array}{l} \text{CaC}_2 \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} \text{C}_2\text{H}_2 \xrightarrow{\text{H}_2, \text{kat.}} \text{C}_2\text{H}_4 \xrightarrow{\text{HBr}} \text{C}_2\text{H}_5\text{Br} \\ \xrightarrow{\text{NaCN}} \text{C}_2\text{H}_5\text{C}\equiv\text{N} \xrightarrow{\text{OH}^-, \text{woda}} \text{C}_2\text{H}_5\text{COO}^- \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{Br} \xrightarrow{\text{OH}^-, \text{woda}} \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} \xrightarrow{\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}, \text{H}^+} \text{C}_2\text{H}_5\text{COOC}_2\text{H}_5 \end{array}$	Jeden błąd – 1 pkt Dwa błędy lub więcej – 0 pkt.	2
5.3.	<p>I. $\text{C}_6\text{H}_6 + \text{CH}_3\text{Cl} \xrightarrow{\text{AlCl}_3} \text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_3 + \text{HCl}$</p> <p>II. $\text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_3 + \text{Cl}_2 \xrightarrow{h\nu} \text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_2-\text{Cl} + \text{HCl}$</p> <p>III. $\text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_2-\text{Cl} + \text{NaCN} \longrightarrow \text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_2-\text{CN} + \text{NaCl}$</p> <p>IV. $\text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_2-\text{CN} + 2\text{H}_2 \xrightarrow{\text{kat.}} \text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{NH}_2$</p> <p>V. $\text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{NH}_2 + \text{HCl} \longrightarrow \text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{NH}_3^+\text{Cl}^-$</p>	Jeden błąd – 1 pkt Dwa błędy lub więcej – 0 pkt.	2

6.	A. – IV, X B. – III, V, VII C. – I D. – VI, VIII E. – II, IX	Jeden błąd – 1 pkt Dwa błędy lub więcej – 0 pkt.	2
7.	I. 246 u II. $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}_2-\text{COOH}$ III. $\text{H}_3\text{N}^+-\text{CH}_2-\text{COO}^-$	Za I pkt – 1pkt. Za II i III punkt – 1 pkt	2
	SUMA		25